

Ennakkomateriaali Päijät- Hämeen hyte-neuvotteluja varten

Taustamateriaali ja ennakkotehtävä

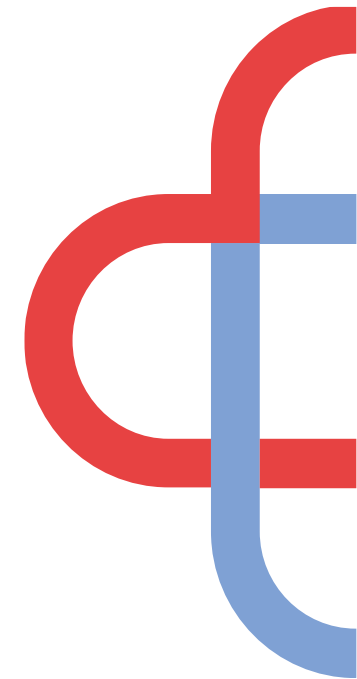
21.6.2023

Päijät-Hämeen
hyvinvointialue

Sisältö

1. Hyte-neuvottelujen tausta ja tavoitteet
2. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Päijät-Hämeessä
3. Ennakkokysymykset

*Mistä on kyse ja mitä
neuvotteluilla tavoitellaan?*

**Hyte-neuvottelujen
tausta ja tavoitteet**

Päijät-Hämeen hyte-neuvottelut 17.8.2023

- **Päijät-Hämeessä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen neuvottelut järjestetään 17.8.2023 klo 17.00-19.00 Walimon Casselissa, Walimosalissa**
 - **Ajankohta on määritelty perustuen hyvinvointialueen talousarvioprosessin aikatauluun**
- **Neuvotteluissa sovitaan lain määrittämässä rajoissa yhteisistä hyte-asioista Päijät-Hämeessä. Tämä on ensimmäinen neuvottelukierros, joka rakentaa yhteistä pohjaa yhdessä tehtävälle hyte-työlle Päijät-Hämeessä**
- **Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) 6 ja 7 § säädetään vuosittain pidettävistä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen neuvotteluista. Tämä materiaali koskee näitä neuvotteluita**

TAUSTA: Vuosittain järjestettävissä hyte-neuvotteluissa vahvistetaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvien toimijoiden välistä yhteistyötä

Hyte-neuvottelut

- Hyte-neuvottelut ovat hyvinvointialueen, sen kuntien sekä muiden hyte-toimijoiden välisiä neuvotteluja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä hyvinvointialueella – luonnehdittavissa *kehityskeskusteluiksi*
- Hyte-neuvotteluiden **järjestämisestä säädetään laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (6-7 §)**
- Neuvotteluissa voidaan sopia tavoitteista ja toimenpiteistä, yhteistyöstä, seurannasta, toimintamalleista ja tiedonkulusta liittyen hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Lisäksi neuvotteluissa keskustellaan eri osapuolten tiedonvaihdosta, tuen tarpeesta ja strategisista tavoitteista.
- **Parhaimmillaan neuvottelut ovat osa kuntien, hyvinvointialueen ja alueen muiden toimijoiden välistä yhteistyötä ja keskustelua**
- **Lakipohja antaa paljon vapauksia koskien neuvottelujen järjestämistä.** Lain mukaan neuvottelut on toteutettava vuosittain, joskin neuvotteluja voi olla useamminkin. Laissa säädetään tietyistä neuvoteltavista asioista, mutta neuvotteluissa voidaan keskustella myös muista kuin lain edellyttämistä asioista.

Neuvottelujen osallistujat

- **Hyvinvointialueen** on neuvoteltava vähintään kerran vuodessa yhdessä **alueensa kuntien** sekä **muiden alueellisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien toimijoiden (julkiset toimijat, yksityiset yritykset ja yleishyödylliset yhteisöt)** kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskevista tavoitteista, toimenpiteistä, yhteistyöstä ja seurannasta

Neuvotteluun on Päijät-Hämeessä kutsuttu seuraavien toimijoiden edustusta:

- Hyvinvointialue (koolle kutsujana)
- Puheenjohtajisto: aluehallitus, aluevaltuusto, asiakas- ja osallisuuslautakunta, varautumisen ja turvallisuuden lautakunta
- Hyte-lautakunta
- Kunnat ja järjestöt yhdyspintaneuvottelukunnan kautta
- Nuorisovaltuusto, vanhus- ja vammaisneuvosto
- Maakuntaliitto ja koulutus kuntayhtymät
- Viranomaiset: poliisi, Kela, AVI, ELY
- Keskeisiä alueellisia yrityksiä sekä heidän edustusta (Päijät-Hämeen yrittäjät)

Neuvotteluiden yhteiset teemat, toteutus ja tavoite

- Neuvotteluissa on tarkoituksena keskittyä vuoden 2024 hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden määrittämiseen
- Neuvotteluiden pohjana on Päijät-Hämeen hyvinvointialueen vuoden 2022 hyvinvointiraportti ja hyte-kärkien tavoitteiden toteutuminen
- ***Neuvotteluiden tarkoituksena on valmistella kunnille, hyvinvointialueen toimialoille ja muille toimijoille esitys vuoden 2024 hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön fokusoimisesta***

Neuvotteluprosessin kulku kiteytettynä

1 Osallistajat tuottavat vastaukset ennakkomateriaalin kysymyksiin. *NHG laatii koonnin vastauksista neuvotteluita varten*

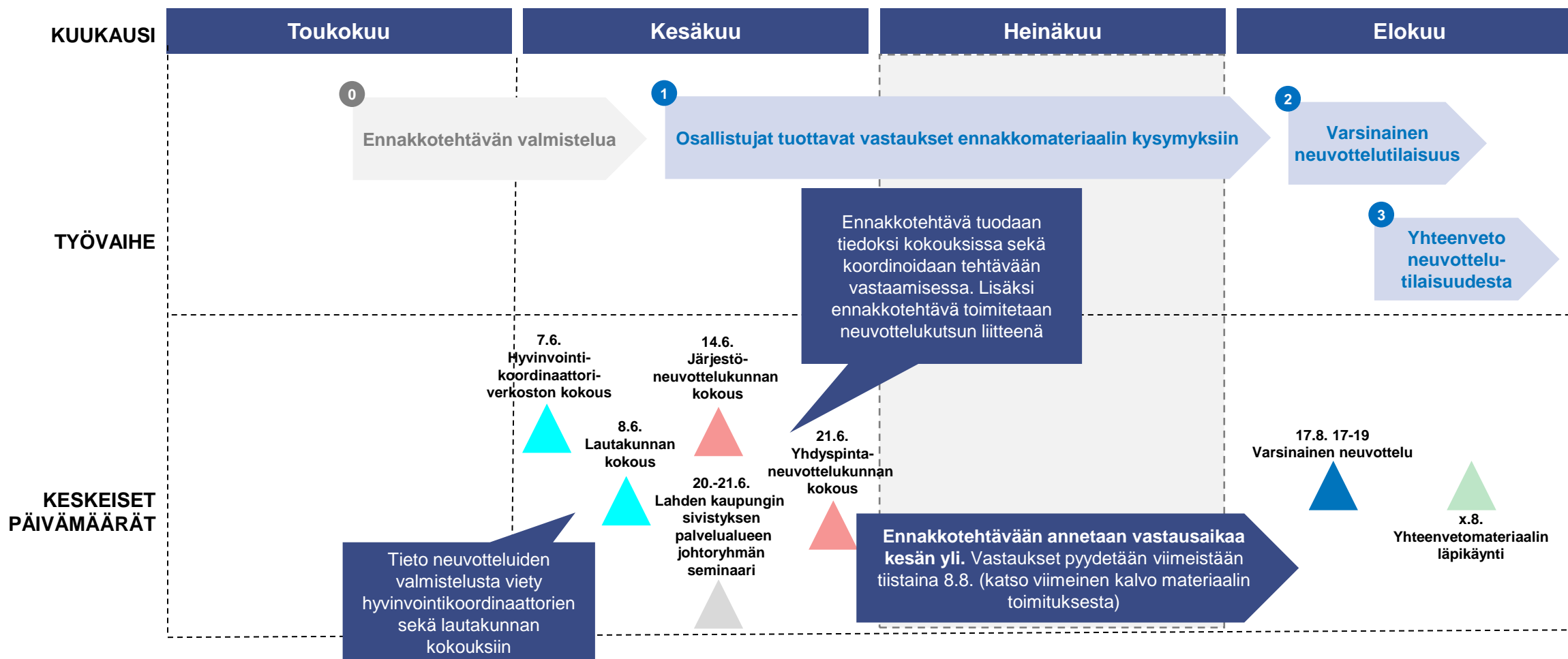
2 Varsinainen neuvottelutilaisuus

17.8. klo 17-19

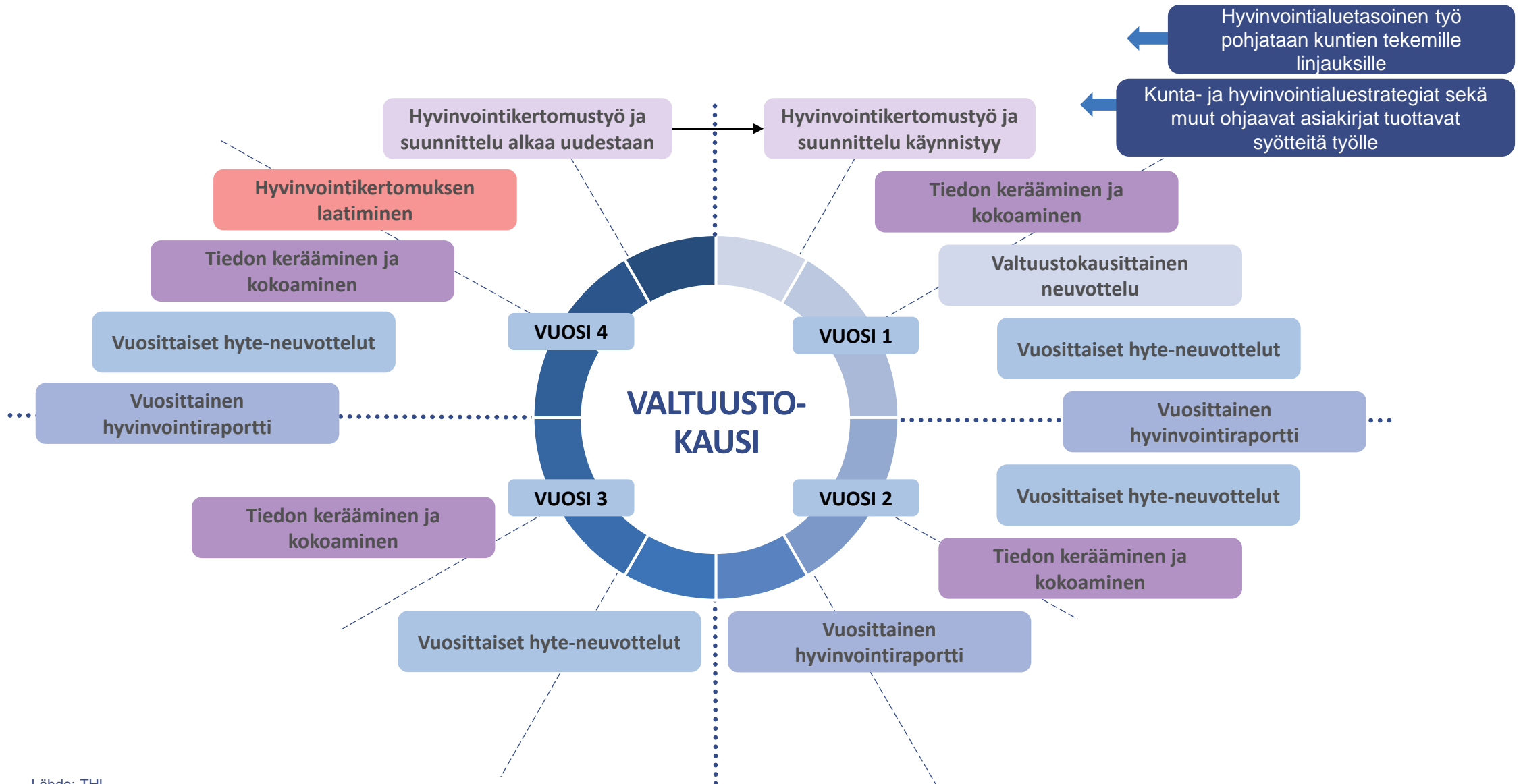
3 Yhteenveto neuvottelutilaisuudesta. *NHG tuottaa pohjan yhteenvedosta*

Neuvotteluprosessin aikataulu

Hyvinvointikertomustyön prosessi valtuustokautena

*Mitä hyte on Päijät-Hämeessä?
Mitä on jo yhdessä päätetty,
minkä reunaehtojen puitteissa
neuvotellaan?*

**Hyvinvoinnin ja
terveyden edistäminen
Päijät-Hämeessä**

Päijäthämäläisten hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä – hyvinvoinnin edistäminen on näihin asioihin vaikuttamista

Vapaa-aika

- Vapaa-ajan riittävyys
- Mielekäs tekeminen ja harrastukset

Opiskelu

- Innostus, motivaatio
- Opinnoissa pärjääminen
- Opintojen kuormittavuus
- Taloudellinen toimeentulo opiskellessa
- Kytkeytyminen työelämään
- Harrastusmainen opiskelu

Työ

- Työllistyminen (työuran aloittaminen ja jatkuvuus)
- Työn mielekkyys, kuormittavuus, työssä pärjääminen, kokemus esimiestyöstä ja työyhteisöstä, työympäristö, työn sijainti
- Työ- ja muun elämän yhteensovittaminen
- Vaihtoehtoinen tekeminen työlle (esim. kotivanhemmuus, vapaaehtoistyö)
- Läheisten työtilanne

Mielen hyvinvointi ja fyysinen terveys, minämyötätunto

- Myönteinen suhtautuminen itseen ja muihin ihmisiin
- Kokemus ulkoapäin ja oman itsensä sisältä tulevista vaatimuksista
- Kokemus omasta ihmisarvosta, terveydentilasta, jaksamisesta, tyytyväisyydestä itseen ja omaan elämään
- Läheisten hyvinvointi ja terveys

Toimiva arki

- Arjen sujuvuus ja kuormittavuus, arjessa pärjääminen (erityisesti elämän muutostilanteissa)
- Arkisten asioiden yhteensovittaminen
- Ajan hallinta

Taloudellinen toimeentulo

- Elämisen kustannukset (asuminen, ruoka, harrastukset, matkakulut)
- Kokemus riittävästä tuloihin perustuvasta elintasosta ja yhdenvertaisuudesta (työllistyminen, palkan tai taloudellisten tukien riittävyys, osa-aikatyö)
- Toimeentulon vakaus (työn jatkuvuus)
- Läheisten taloudellinen pärjääminen (omat vanhemmat, opiskelevat lapset, lasten työura)

Elintavat ja terveystyöt

- Nukkuminen, lepo, palautuminen
- Ravinto, liikunta, päihteet, tupakointi, riippuvuudet
- Suun terveyteen liittyvä käyttäytyminen
- Seksuaalikäyttäytyminen

Asuminen ja elinympäristö

Asunto:

- Asumisen hinta
- Asunnon sopivuus tarpeisiin nähden
- Asumisen terveys ja kodin turvallisuus
- Kodin kunnon ylläpitoon liittyvät asiat

Elinympäristö:

- Turvallisuus (mm. yleinen turvallisuus, liikkumisen turvallisuus, ympäristön uhat)
- Laatu (mm. kodin sijainti, viihtyisyys, liikkumisen sujuvuus, joukkoliikenne, ympäristön siisteys)
- Mahdollisuudet harrastuksiin ja mielekkääseen tekemiseen

Ihmissuhteet, osallisuus ja elämänmuutokset

- Omat ihmis- ja vuorovaikutussuhteet eri toimintaympäristöissä (merkityksellisten ihmissuhteiden olemassaolo ja läheisyys, kokemus ihmissuhteiden tilanteesta ja tulevaisuudesta, yhteydenpito ihmisiin, lähiverkoston tuki)
- Läheisten ihmisten hyvinvointi ja elämäntilanne (esim. lasten ja omien vanhempien pärjääminen)
- Muutokset omassa ja läheisten elämässä

Yhteiskunta, arvot ja vaikuttaminen

- Arvomaailma (kokemus ihmisistä ja eläimistä välittämisestä, ihmisten ystävällisyydestä ja itsekyydestä ja yhteiskunnan tasa-arvosta)
- Kokemus yhteiskunnan turvallisuudesta
- Kokemus yhteiskuntaan kuulumisesta ja kansalaisena olemisesta (muiden ihmisryhmien hyvinvoinnin tilanne, erityisesti heikompiosaisten ihmisten)
- Kokemus poliittisista päätöksistä (päätösten viisaudesta, työhön ja talouteen liittyvistä kehityssuunnista, hyvinvointiyhteiskunnan tilanteesta)
- Vaikuttamisen mahdollisuudet

Palvelut

- Kaikkien tarvittavien palvelujen saatavuus nyt ja tulevaisuudessa
- Laatu, oikea-aikaisuus, vastaavuus omaan tai läheisten tarpeeseen, kokemus palvelusta
- Saavutettavuus (läheisyys/etäisyys), lähipalvelut
- Hinta, mahdollisuus valita palvelun tuottaja
- Asiakaspalvelu, palveluihin ohjaus
- Yhdenvertaisuus palvelujen saamisessa
- Palvelujen resursoinnin riittävyys

1. Kuntalaisten kokemus osallisuudesta ja vaikuttamisesta vahvistuu edellisvuosiin verrattuna.

2. Syrjäytymisriskissä olevien määrä on maan keskitasoa pienempi.

1. Kuntalaiset kokevat asuin- ja elinympäristönsä viihtyisäksi ja turvalliseksi

2. Toimeentuloedellytykset ovat koko maan tasolla tai sitä parempia

3. Lähisuhteet ovat turvallisia

Osallisuus ja yhteisöllisyys

Mielen hyvinvointi

1. Kasvu-, opiskelu- ja elinympäristö tukee mielenterveyttä erilaisissa elämäntilanteissa ja yhteiskunnan muutoksissa

2. Haavoittuvassa asemassa tai elämäntilanteessa olevat tulevat kuulluiksi ja kohdatuiksi eri tuen ja avun muodoissa

Arjen turvallisuus

Pälhteettömyys ja terveelliset elintavat

1. Elintavat ovat terveellisiä

2. Päihteiden kokeilu ja käyttö vähäisempää kuin maassa keskimäärin

Päijät-Hämeen hyte-kärjet vuosille 2020-2025

*Kysymykset, joiden vastausten
perusteella luodaan pohjatiedot
ja näkemys neuvotteluiden
toteutukselle*

Ennakkokysymykset

Kysymykset, joista tuotetaan tausta-aineisto neuvottelutilaisuuteen

1

Kun yhdessä onnistumme hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä Päijät-Hämeessä, mitkä asiat ovat merkittävästi parantuneet vuoteen 2025 mennessä?

2

Päijät-Hämeessä on yhdessä päätetty HYTE-kärjet ja niiden tavoitteet vuoteen 2025 asti (ks. HYTE-kärjet)

Mitkä ovat ne painopistealueet (kärkien sisällä), joihin Päijät-Hämeessä tulisi erityisesti keskittyä ja alueellisten toimijoiden tehdä yhteistyötä?

3

Kuinka varmistetaan sujuva yhteistyö ja yhteinen tavoitteellinen alueellinen toiminta myös virallisten neuvotteluiden ja kokousten välissä?

Käytännön ohjeet ennakkotehtävään vastaamiselle

Kysymys	Vastaus
Kuka saa vastata?	<ul style="list-style-type: none"> Ennakkotehtävään saa vastata jokainen neuvotteluihin kutsuttu henkilö Tehtävään toivotaan vastausta ryhmiltä, jotka edustavat yhteisöä, työryhmää, lautakuntaa jne. Ryhmittymän nimi pyydetään kirjaamaan vastauslomakkeeseen. Ennakkotehtävällä toivotaan kerättävän avoimesti ideoita tulevaa kehitystyötä varten. On hyvä, jos vastaava ryhmä pyrkii muodostamaan yhteisen näkemyksen, mutta kyseessä on tässä vaiheessa ennakkotehtävään vastaaminen eikä virallinen lausunto
Miten ennakkotehtävään vastataan?	<ul style="list-style-type: none"> Ennakkotehtävään vastataan PowerPoint-tiedostolla. TÄRKEÄÄ: Tallenna Vastauslomake ensin omalle koneellesi / muuhun paikkaan, jossa työskentelet. Kirjoita vastaukset annettuihin vastauskenttiin ja muista tallentaa tiedosto. Toimita tallennettu ennakkotehtävä vastauksineen 8.8. mennessä sähköpostin liitetiedostona osoitteisiin susanna.peltonen@nhg.fi, kopiona ville.majala@pajjatha.fi.
Ovatko vastaukset tunnistettavia?	<ul style="list-style-type: none"> Vastauksista laaditaan kooste neuvottelutilaisuuteen (NHG) Henkilötasolla vastaukset eivät ole tunnistettavissa yksittäiseen henkilöön Yksittäiset vastaukset eivät muodosta ns. yleistä näkemystä, vaan toimivat tausta-aineistona
Milloin ennakkotehtävään voi vastata?	<ul style="list-style-type: none"> Ennakkotehtävään voi vastata 14.6. – 8.8. välisen ajan Otamme ennakkotehtävän vastaukset mielellään vastaan heti, kun ne valmistuvat. Emme pysty huomioimaan 8.8. jälkeen toimitettua aineistoa neuvottelutilaisuudessa (17.8.)
Mistä voi kysyä lisätietoa?	<ul style="list-style-type: none"> Päijät-Hämeen hyvinvointialueen puolelta vastuuhenkilönä toimii yhdyspintakoordinaattori Ville Majala (ville.majala@pajjatha.fi). NHG:n puolelta vastuuhenkilöinä toimivat vanhempi projektipäällikkö Milla Peltonen (milla.peltonen@nhg.fi) ja analyytikko Susanna Peltonen (susanna.peltonen@nhg.fi). NHG (Nordic Healthcare Group) tukee Päijät-Hämettä neuvottelutilaisuuden toteutuksessa ja sekä ennakkotehtävän vastausten purussa. Mahdollisiin kysymyksiin vastaa 9.7. asti ja taas 8.8. lähtien Ville Majala. Susanna Peltonen (NHG) vastaa mahdollisiin kysymyksiin 24.7-5.8. välisenä aikana. Kaikkien lomaillessa akuuteissa tilanteissa voi olla yhteydessä puhelimitse Milla Peltoseen (NHG), 040-764 2484

